2025/1269

10.7.2025 г.

ДЕЛЕГИРАН РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2025/1269 НА КОМИСИЯТА

от 6 май 2025 година

за определяне на правила за допълнение на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на електронната система за немитнически формалности, свързани със селскостопанските продукти („ELAN“), създадена с цел мониторинг и управление на търговията и пазарите на селскостопански продукти

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 ([1]), и по-специално член 223, параграф 2 от него,

като има предвид, че:

(1) С Регламент (ЕС) № 1308/2013 се установяват правила, уреждащи международната търговия със селскостопански продукти, включително изискванията за гарантиране на ефективното прилагане на формалностите, свързани с търговията.

(2) За да се подпомогне ефективното прилагане на Регламент (ЕС) № 1308/2013 и да се рационализира сътрудничеството между съответните органи, следва да се създаде електронна система за сигурно и надеждно управление на формалностите, свързани с търговията със селскостопански продукти. Тази система следва да бъде наречена електронна система за немитнически формалности, свързани със селскостопанските продукти („ELAN“), и да бъде разработена като независим модул на експертната система за контрол на търговията (TRACES) ([2]). В ELAN следва да се съхраняват и обработват документите, необходими за изпълнението на немитническите формалности на Съюза, свързани с търговията със селскостопански продукти, определени в регламенти за изпълнение (ЕС) 2016/1239 ([3]), (ЕС) 2020/761 ([4]), (ЕС) 2020/1988 ([5]) и (ЕС) 2023/2834 ([6]) на Комисията.

(3) С цел да се улесни сътрудничеството и да се осигури безпроблемен обмен на информация между съответните издаващи органи или структури и митническите органи, ELAN следва да бъде свързана със средата на ЕС за митническо обслужване на едно гише, създадена с Регламент (ЕС) 2022/2399 на Европейския парламент и на Съвета ([7]).

(4) Разработването на ELAN налага да се приеме адекватна правна рамка, която да го урежда.

([1]) ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj).

([2]) Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/1715 на Комисията от 30 септември 2019 г. за определяне на правила за функционирането на системата за управление на информацията относно официалния контрол и нейните компоненти (Регламент за IMSOC) (ОВ L 261, 14.10.2019 г., стр. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/1715/oj).

([3]) Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/1239 на Комисията от 18 май 2016 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на системата за лицензии за внос и износ (ОВ L 206, 30.7.2016 г., стр. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2016/1239/oj).

([4]) Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/761 на Комисията от 17 декември 2019 г. за определяне на правила за прилагането на регламенти (ЕС) № 1306/2013, (ЕС) № 1308/2013 и (ЕС) № 510/2014 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на системата за управление на тарифните квоти с лицензии (ОВ L 185, 12.6.2020 г., стр. 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/761/oj).

([5]) Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/1988 на Комисията от 11 ноември 2020 г. за определяне на правила за прилагането на регламенти (ЕС) № 1308/2013 и (ЕС) № 510/2014 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на управлението на тарифните квоти за внос в съответствие с принципа „пръв пристигнал, пръв обслужен“ (ОВ L 422, 14.12.2020 г., стр. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1988/oj).

([6]) Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/2834 на Комисията от 10 октомври 2023 г. за определяне на правилата за прилагане на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на вноса в секторите на ориза, зърнените култури, захарта и хмела (ОВ L, 2023/2834, 21.12.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/2834/oj).

([7]) Регламент (ЕС) 2022/2399 на Европейския парламент и на Съвета от 23 ноември 2022 г. за създаване на среда на Европейския съюз за митническо обслужване на едно гише и за изменение на Регламент (ЕС) № 952/2013 (ОВ L 317, 9.12.2022 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2399/oj).

(5) Документите, попадащи в обхвата на ELAN, следва да са лицензии за внос и износ, предвидени в Делегиран регламент (ЕС) 2016/1237 на Комисията ([8]) и в Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/1239, документи, издадени от трети държави, необходими за управлението на тарифните квоти, предвидени в регламенти за изпълнение (ЕС) 2020/761 и (ЕС) 2020/1988, както и документи, издадени от трети държави, които се уреждат с Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/2834.

(6) Следва да се установят ясни правила относно правата за достъп до информацията, предоставяна от ELAN. Всички издаващи органи или структури следва да имат достъп до издадените от тях документи. Издаващите органи или структури следва да имат достъп до документи, издадени от други издаващи органи или структури, само ако това се изисква от съответното законодателство на Съюза като условие за издаването на документи от тяхната компетентност. Комисията следва да има достъп до всички документи, изготвени или предадени в ELAN, доколкото информацията, съдържаща се във всеки един документ, е необходима, за да позволи на Комисията да контролира съответствието с приложимите правила на Съюза. Митническите органи следва да имат достъп до всички документи, необходими за осъществяване на дейностите им по контрол. Издаващите органи на трети държави носят отговорност за личните данни, включени в документите, които издават или предават в системата ELAN.

(7) Информацията в документите, изготвени или предадени в ELAN, следва да бъде запазвана за ограничен срок. За да се определи продължителността на този срок, трябва да се вземе предвид необходимостта изтеглянето на тези документи от системата да е възможно дори след тяхното използване или след изтичането на срока им, в случай на граждански или административни спорове, засягащи тези документи или произтичащите от тях задължения. Счита се за обосновано този срок да бъде определен на 10 години след последния ден на валидност на документа или, ако такава дата не е посочена и ако последният ден на валидност не е определен в съответното законодателство на Съюза — считано от датата на издаване на документа. За да се съхрани целостта на документа през срока на запазване, следва да се прилагат едни и същи правила по отношение на всички вписани в него данни, включително лични данни.

(8) За да се гарантира правилното функциониране на ELAN, системата трябва да обработва личните данни, включени в документите, които позволяват да се идентифицират икономически оператори и служители на публични органи, които издават документите и имат достъп до тях, както и лични данни, генерирани от взаимодействията на потребителите със системата. Дори при липса на изрично позоваване на принципите за защита на личните данни, установени в регламенти (ЕС) 2016/679 ([9]) и (ЕС) 2018/1725 ([10]) на Европейския парламент и на Съвета, тези принципи са залегнали в настоящия регламент, по-специално що се отнася до сроковете на съхранение на лични данни, достъпа до лични данни, предаването и прехвърлянето на лични данни и сигурността на данните.

(9) Задълженията за цифровизация на документите, изисквани за допускането за свободно обращение и за износа на селскостопански продукти, обхванати от настоящия регламент, засягат трансевропейските цифрови обществени услуги по смисъла на Регламент (ЕС) 2024/903 на Европейския парламент и на Съвета ([11]). Съответно беше направена оценка на оперативната съвместимост и изготвеният в резултат на това доклад ще бъде публикуван на портала „Оперативно съвместима Европа“.

([8]) Делегиран регламент (ЕС) 2016/1237 на Комисията от 18 май 2016 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на правилата за прилагане на системата на лицензии за внос и износ и за допълнение на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на правилата за освобождаване и задържане на обезпечения, внесени във връзка с тези лицензии, и за изменение на регламенти (ЕО) № 2535/2001, (ЕО) № 1342/2003, (ЕО) № 2336/2003, (ЕО) № 951/2006, (ЕО) № 341/2007 и (ЕО) № 382/2008 на Комисията и за отмяна на регламенти (ЕО) № 2390/98, (ЕО) № 1345/2005, (ЕО) № 376/2008 и (ЕО) № 507/2008 на Комисията (ОВ L 206, 30.7.2016 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2016/1237/oj).

([9]) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([10]) Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

([11]) Регламент (ЕС) 2024/903 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2024 г. за определяне на мерки за високо ниво на оперативна съвместимост на публичния сектор в целия Съюз (Акт за оперативно съвместима Европа) (ОВ L, 2024/903, 22.3.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/903/oj).

(10) В съответствие с член 42, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725 беше проведена консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните, който прие становище на 26 март 2025 г.

(11) Регламентът следва да влезе в сила в деня след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*, за да се гарантира правилното прилагане на правилата, преди ELAN да бъде предоставена на разположение на потребителите за целите на изпитването.

(12) Настоящият регламент следва да се прилага от 15 юли 2025 г., когато съгласно член 6 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1272 на Комисията ([12]) ELAN ще бъде достъпна за изпитване. Разпоредбите относно срока на съхранение и запазване обаче следва да се прилагат само за документи с правна стойност, предоставени в ELAN, считано от 19 януари 2026 г.,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет

1. С настоящия регламент се определят правила за допълнение на Регламент (ЕС) № 1308/2013 по отношение на създаването и функционирането на електронната система за немитнически формалности, свързани със селскостопанските продукти („ELAN“), която ще бъде свързана с електронната система на ЕС „Митническо обслужване на едно гише: обмен на сертификати“ (CSW-CERTEX), уредена с Регламент (ЕС) 2022/2399.

2. Комисията разработва ELAN като независим модул на експертната система за контрол на търговията („TRACES“).

3. ELAN ще бъде свързана със съответните ИТ системи на Комисията, на държавите членки и на съответните трети държави.

Член 2

Обхват

1. Настоящият регламент се прилага за документи, използвани за изпълнението на немитническите формалности, необходими за търговията с трети държави на продукти, обхванати от секторите, изброени в член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1308/2013, като урежда по-специално:

а) документите, предназначени да бъдат изготвяни или предавани в ELAN;

б) правата на достъп до ELAN, и по-специално задълженията и правата на Комисията;

в) достъпността на данните от документите, налични в ELAN;

г) правила за съхранение на документи и за максималните срокове на запазване на данните;

д) целта на обработването на електронните документи, посочени в буква а).

2. Документите, посочени в параграф 1, се предоставят в електронен формат в EU CSW-CERTEX чрез електронна връзка с ELAN.

Член 3

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

а) „EU CSW-CERTEX“ е системата на Европейския съюз за митническо обслужване на едно гише: обмен на сертификати, уредена с Регламент (ЕС) 2022/2399;

([12]) Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1272 от 6 май 2025 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на електронната система за немитнически формалности, свързани със селскостопанските продукти („ELAN“) (ОВ L, 2025/1272, 10.7.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1272/oj).

б) „ELAN“ означава електронна система за немитнически формалности, свързани със селскостопанските продукти, която е електронната немитническа система на Съюза, използвана за управлението на документите, изброени в член 4;

в) „лицензии“ означава лицензии за внос и износ, определени в член 1, буква а) от Делегиран регламент (ЕС) 2016/1237;

г) „TRACES“ означава системата, посочена в член 133, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета ([13]);

д) „национални издаващи органи“ означава органите на държавите членки, компетентни да издават документите, изброени в член 4, буква а);

е) „издаващи органи на трети държави“ означава органите на държави извън Съюза, които са компетентни да издават документите, изброени в член 4, букви б), в) и г);

ж) „митнически органи“ означава митническите администрации на държавите членки, съгласно определението в член 5, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([14]).

Член 4

Документи, които се предоставят в ELAN

ELAN дава възможност за издаването, предаването, съхранението и извличането на следните документи:

а) лицензии за внос и износ, уредени с Делегиран регламент (ЕС) 2016/1237 и Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/1239;

б) сертификати за автентичност, сертификати „Inward Monitoring Arrangement“ („IMA 1“), сертификати за допустимост, лицензии за износ и сертификати за износ, уредени с делегирани регламенти (ЕС) 2020/760 ([15]) и (ЕС) 2020/1987 ([16]) на Комисията и регламенти за изпълнение (ЕС) 2020/761 и (ЕС) 2020/1988, с изключение на сертификата за износ, посочен в част В от приложение XIV.2 към Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/761, и на сертификата за инспекция, посочен в част А от приложение II към Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/1988;

в) сертификати за произход, изисквани за специфични тарифни квоти съгласно приложения II—XII към Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/761, както и съгласно приложение II към Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/1988;

г) документи, издадени от трети държави, съгласно предвиденото в член 31, параграф 5 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/1988.

д) сертификати за автентичност за ориз басмати, предвидени в член 9 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/2834.

([13]) Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. относно официалния контрол и другите официални дейности, извършвани с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита, за изменение на регламенти (ЕО) № 999/2001, (ЕО) № 396/2005, (ЕО) № 1069/2009, (ЕО) № 1107/2009, (ЕС) № 1151/2012, (ЕС) № 652/2014, (ЕС) 2016/429 и (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета, регламенти (ЕО) № 1/2005 и (ЕО) № 1099/2009 на Съвета и директиви 98/58/ЕО, 1999/74/ЕО, 2007/43/ЕО, 2008/119/ЕО и 2008/120/ЕО на Съвета, и за отмяна на регламенти (ЕО) № 854/2004 и (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 89/608/ЕИО, 89/662/ЕИО, 90/425/ЕИО, 91/496/ЕИО, 96/23/ЕО, 96/93/ЕО и 97/78/ЕО на Съвета и Решение 92/438/ЕИО на Съвета (ОВ L 95, 7.4.2017 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/625/oj).

([14]) Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза (ОВ L 269, 10.10.2013 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

([15]) Делегиран регламент (ЕС) 2020/760 на Комисията от 17 декември 2019 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на правилата за управление на обвързаните с лицензии тарифни квоти за внос и за износ и за допълнение на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на внасянето на обезпечения при управлението на тарифните квоти (ОВ L 185, 12.6.2020 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2020/760/oj).

([16]) Делегиран регламент (ЕС) 2020/1987 на Комисията от 14 юли 2020 г. за допълване на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на внасянето и освобождаването на обезпечения при управлението на тарифните квоти според хронологичния ред на подаване на заявленията (ОВ L 422, 14.12.2020 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2020/1987/oj).

Член 5

Задължения и права на Комисията

1. Комисията осигурява функционирането, поддръжката, подпомагането и всяко необходимо актуализиране или усъвършенстване на ELAN и на информационно-технологичната (ИТ) инфраструктура на нейните компоненти.

2. Комисията има достъп до всички документи, налични в ELAN, до степента, позволяваща ѝ да следи обмена на данни, информация и документи, въведени или изготвени в нея, за да установи потенциално неспазване на съответното законодателство на Съюза, приложимо по отношение на обхванатите от настоящия регламент документи.

Член 6

Достъп до данни, информация и документи в ELAN

1. Всеки национален издаващ орган, издаващ орган на трета държава и орган или структура, компетентни да издават сертификати за съответствие, имат достъп до данните, информацията или документите, които са изготвили или предали в ELAN, както и до документите, издадени за икономически оператори, установени на територията от тяхната компетентност, или предадени на същите оператори.

2. Националните издаващи органи, издаващите органи на трети държави и органите или структурите, компетентни да издават сертификати за съответствие, имат право да анулират или коригират документите, посочени в параграф 1, когато правилата на Съюза, приложими за конкретния документ, позволяват това, и в границите, определени в тези правила.

3. Националните издаващи органи имат достъп до документи, издадени от издаващите органи на трети държави, които са предварително условие за издаване на лицензия за внос. Националните издаващи органи променят статуса на такива документи в ELAN, ако това се изисква от приложимото законодателство на Съюза.

4. Митническите органи на държавите членки имат достъп до всички документи, налични в ELAN, които са необходими за проверките на стоки, представени за допускане за свободно обращение в Съюза или за износ, съгласно изискванията на приложимото законодателство на Съюза.

5. Без да се засяга правото на достъп на Комисията съгласно член 5, параграф 2 и правата на достъп на националните издаващи органи съгласно параграф 3 от настоящия член, органите и структурите, които нямат принос в изготвянето или предаването на данни, информация или документи в ELAN, или не са митнически органи, участващи в допускането за свободно обращение в Съюза или за износ на съответните стоки, нямат достъп до такива данни, информация или документи.

6. Компетентните органи на трети държави имат достъп до ELAN в съответствие с членове 9 и 11 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/1715.

Член 7

Срок на съхранение и запазване на документите

1. Документите се съхраняват в ELAN за максимален срок от 10 години от последния ден на тяхната валидност или от деня, в който са били издадени, ако в съответното законодателство на Съюза не е определен последният ден на валидност на документа.

2. За да се запази целостта на документите, съхранявани в ELAN, съответните данни относно електронните подписи, електронните печати, времевия печат и електронния обмен се запазват в ELAN и в националните системи на държавите членки за максимален срок от 10 години, считано от края на срока на съхранение, посочен в параграф 1.

3. Личните данни от лицензии, сертификати и други документи, посочени в член 4, се съхраняват в ELAN и в националните системи на държавите членки за не повече от 10 години от последния ден на валидност на съответния документ или от деня, в който съответният документ е бил издаден, ако в съответното законодателство на Съюза не е определен последният ден на валидност на документа.

4. Когато в рамките на 10-годишния срок на запазване, посочен в параграф 1, е подадена жалба или е образувано административно или съдебно производство на основание документи в ELAN или когато документи в ELAN представляват доказателство, тези документи могат да бъдат запазени до приключването на обжалването или на административното или съдебното производство, което от двете настъпи по-късно. За тази цел необходимите документи могат да се изтеглят и използват като доказателство пред съда от държавите членки. След като съответните производства приключат и съдебните определения или решения станат правно обвързващи, държавите членки незабавно заличават извлечените документи.

Член 8

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила в деня след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от 15 юли 2025 г.

Член 7 обаче се прилага от 19 януари 2026 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 6 май 2025 година.

За Комисията
Председател
Ursula VON DER LEYEN